

ע"פ 24205/01/16 - רפאל לוי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ג 24205-01-16 לוי נ' מדינת ישראל

בפני כבוד הנשיא י. אלון - אב"ד

כבוד השופט י. צלקובניק

כבוד השופטת י. רז-לוי

רפאל לוי

המערער

על ידי ב"כ עו"ד רות לוי ועו"ד נתי לגמי - הסנגוריה ציבורית

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

על ידי ב"כ תהילה גלנטה - פמ"ד-פלילי

פסק דין

הנשיא י' אלון:

1. המערער, יליד 1978, הורשע עפ"י הודאתו בבימ"ש השלום בקרית גת בעבירה של הריגה והיזק לבעל חיים לפי סעי' 451 לחוק העונשין ובעבירה של התעללות בבעל חיים לפי סעי' 2 לחוק צער בעל חיים (הגנה על בעלי חיים) התשנ"ד - 1994.

העובדות והמעשים בהם הודה והורשע הינם, כמפורט בכתב האישום המתוקן, כדלהלן:

ביום 1.2.15 הגיע המערער, כשהוא בגילופין לדירת אחותו באשקלון. לאחר ויכוח שפרץ בינו לבין אחותו, נטל המערער את גורת הכלב (בת 3 שבועות) של אחותו, הטיח אותה בקיר וגרם למות הגורה.

סמוך לכך, יצא את הדירה וקבר את גורת הכלבים בחצר הסמוכה.

משחזר לכיוון הדירה, ישבה אחותו על ספסל סמוך לבניין כשהיא אוחזת בכלבה שלה ברצועה. המשיב ניגש אליה, היכה בכלבה, ואחותו נאלצה לשחררה מהרצועה כדי שתימלט מהמקום.

2. בגזר הדין הטיל בית המשפט השלום (כב' השופטת ר. לביא) על המשיב עונש מאסר של 10 חודשים.

בנוסף, הפעיל בימ"ש קמא עונש מאסר על תנאי של 7 חודשים שהיה תלוי נגד הנאשם בגזר דין קודם מיום 27.10.14, חמישה חודשים מתוכו במצטבר וחודשיים בחופף - כך שעונש המאסר הכולל שהוטל על המערער הינו 15 חודשים.

התנאי המפעיל נשוא אותו מאסר על תנאי נקבע בגזה"ד הקודם כדלהלן:

"מאסר מותנה למשך 7 חודשים, אשר יופעל אם תוך 3 שנים מהיום יעבור.... כל עבירת אלימות כלפי הגוף".

ביהמ"ש קמא מצא בגזר הדין כי הריגת גורת הכלבים והכאת הכלבה עלו כדי **"עבירת אלימות נגד הגוף"**.

בנוסף לעונש המאסר הנ"ל הוטל על המערער קנס של 3,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו והוטלו עליו עונשי מאסר על תנאי.

3. בפנינו ערעורו של המערער על גזר הדין.

לטענתו, עונש המאסר של 10 חודשים בגין העבירות בהן הורשע, הינו קיצוני ביותר וחסר תקדים בחומרתו.

אשר לעונש המאסר על תנאי שהופעל טוען המערער כי שתי העבירות בהן הורשע (הריגת בעל חיים והתעללות בבעל חיים) אינן בגדר "עבירת אלימות כלפי הגוף" - כלשון התנאי המפעיל את אותו מאסר על תנאי.

בנוסף, מערער הוא על חלופת המאסר בת 100 הימים לקנס של 3,000 ₪ שהוטל עליו.

4. אפתח בבחינת הטענות לעניין הפעלת המאסר על תנאי - שכן מאלה יתד ופינה לבחינת הטענות לעניין עונש המאסר של 10 חודשים שהוטל בגין העבירות דנן.

כאמור לעיל, ביום 27.10.14 נגזר דינו של המערער בבימ"ש השלום בהליך קודם, שם הורשע בעבירה של החזקת סכין, ונדון בשל כך לעונש מאסר מותנה של 7 חודשים, אם תוך 3 שנים **"יעבור עבירה בה הורשע ו/או כל עבירת אלימות נגד הגוף"**.

העבירות דנן נעברו ארבעה חודשים לאחר הטלת עונש המאסר המותנה הנ"ל.

לשיטת בית המשפט קמא, בגזר הדין, **"עבירת אלימות נגד הגוף"** - אחת היא אם האלימות הייתה נגד גופו של אדם או נגד גופו של בעל חיים.

וכדברי ביהמ"ש קמא בגזר הדין (בעמ' 17):

"גבולות התנאי נקבעים על פי הערך החברתי שעליו אמורה קביעת העבירה להגן..... משהתקיים היסוד של אלימות כלפי הגוף מבלי שצוין כי מדובר באלימות כלפי גופו של אדם בלבד - חל המאסר המותנה".

מסקנתו זו של בית המשפט קמא נמצאת בעיניי שגויה.

ההיגד המגדיר את התנאי כפי שנקבע בגזה"ד הראשון, "**עבירת אלימות נגד הגוף**", איננו צירוף מילים גולמי והיולי המנותק מנוסחי ומושגי יסוד של לשון החוק והמשפט.

פרשנותו הראויה מחייבת התייחסות לשפת המשפט והחוק.

קל וחומר כך, שעה שמדובר בפרשנות טקסט שיפוטי (נוסח התנאי שנקבע בגזה"ד הראשון) שתוצאתה הרת משמעות לנאשם.

על כן - בבוא השופט ליתן הפרשנות הראויה בדין פלילי, להיגד "עבירת אלימות נגד הגוף" - עליו לצקת להיגד זה פרשנות המתבקשת מתוך מונחי היסוד של הדין הפלילי.

"עבירת אלימות נגד הגוף" הינה לעולם **עבירת אלימות נגד גופו של אדם**.

כל עבירות האלימות כנגד הגוף, המנויות בחוק העונשין מוגדרות כך במפורש בכתבן ובלשונו.

נפנה להוראות העיקריות.

סעיף 298 לחוה"ע: "הגורם ... למותו של אדם..."

סעי' 329 לחוה"ע: "העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום..."

סעי' 330 לחוה"ע: "החובל בחברו חבלה חמורה..."

בכל אלה ובעבירות האלימות האחרות נגד הגוף, מוגדר מעשה העבירה בלשון החוק - כפגיעה בגופו של אדם.

כולן מצויות בתחומי פרק י' לחוק העונשין שכותרתו "פגיעות בגוף".

לעומת זאת, העבירה לפי סעי' 451 לחוק העונשין - "היזק לבעל חיים" - בה הורשע המערער - מצויה בפרק יא' לחוק העונשין שכותרתו "פגיעה ברכוש", בסימן ט' הימנו שכותרתו "היזק" - וכאשר כותרת סעיף 451 עצמו הינה "היזק לבעל חיים".

שגה אפוא בית משפט השלום בפרשנותו הכל כך מרחיבה את ההיגד "**עבירת אלימות נגד הגוף**" ככוללת גם את העבירות בהן הורשע המערער - וטעה בהפעילו את עונש המאסר על תנאי שתלוי היה ועומד נגד הנאשם בעת שעבר את העבירות בהן הורשע.

5. התעללות בבעל חיים הינה מעשה מכוער ואכזרי שהמבצעו ראוי לגנאי ולעונש. המחוקק קבע התעללות שכזו כעבירה בחוק צער בעלי חיים - ועל כך להלן.

איסור הפגיעה וההתעללות בבעלי לחיים הינם קטגוריה נפרדת במהותה מפגיעה בגופו של אדם, ככל שהדברים אמורים בערכים החברתיים המוגנים בהוראות החוק הפלילי, לאלה ולאלה.

אשר על כן, שגה בית משפט השלום בפרשנותו הכלל כך מרחיבה את ההיגד "עבירת אלימות נגד הגוף" - ככוללת גם את העבירות בהן הורשע המערער - וטעה בהפעילו את עונש המאסר על תנאי שתלוי היה נגד המערער.

6. ומכאן לעונש המאסר של 10 חודשים שהטיל בית המשפט קמא על המערער.

המעשים שביצע המערער בגורת הכלבים משקפים אכזריות ומעוררים סלידה ושאת נפש.

העבירות לעניין זה בחוק צער בעלי חיים מבטאות את ערך החמלה והסלידה מאכזריות שהציבור מצווה עליהם.

אליבא דבית משפט השלום בגזר דינו - הערכים החברתיים המשתקפים בעבירות אלה הינו הרבה מעבר לכך.

וכלשון גזר הדין (עמ' 16):

"הערך החברתי המוגן הינו עקרון קדושת החיים ואפילו כשמדובר בבעלי חיים...".

ניתוח זה של ביהמ"ש קמא הינו מוקשה.

"קדושת החיים" - הינה הנשגב בערכים שייוחד בשיח התרבותי הדתי, הפילוסופי - ובוודאי המשפטי - לחיי אדם.

כמפורט לעיל, מעשה התעללות בבעל חיים הינו מעשה נפשע המעיד על אכזריות אשר הנפש סולדת ממנו.

אולם בקביעת הערכים החברתיים המוגנים בקביעת נורמה פלילית, על ביהמ"ש לבחון הדברים ביתר זהירות.

7. משטעה ביהמ"ש קמא בניתוח מהותה של העבירה נדרשת קביעתו העונשית לבחינה מחודשת.

עונש המאסר של 10 חודשים שהוטל על המערער חורג באופן משמעותי בחומרתו מרמת הענישה שנגזרה עד כה על עוברי עבירות דומות.

לא מכבר ברע"פ 4987/15 (סלפוצ'ניק נ' מ"י) מיום 19.7.15 - לא פורסם) נדונה בקשת רשות לערער שהגיש נאשם שנדון ל- 4 חודשי מאסר בעבודות שירות לאחר שהורשע בעבירה דומה של התעללות אכזרית וקשה בגור חתולים.

בהחלטה שבאותו העניין נקבע כי אמנם העונש שהוטל (ארבעה חודשי מאסר בעבודות שרות) באותו העניין מחמיר מהענישה שהייתה מקובלת בשל מעשים שכאלה, אולם בסופו של יום **"זהו עונש מידתי וראוי המאזן כהלכה בין כלל השיקולים העומדים על הפרק. חומרת המעשים של המבקש מדברת בעד עצמה כאשר הוא נטל באכזריות רבה את חייו של גור חתולים תוך שהוא מכה נמרצות עם רגלו בראשו...".** (ור' עוד

לעניין זה רע"פ 8122/12 מיום 27.1.13 - טרם פורסם).

ומהתם להכא.

אכן, האכזריות שהתבטאה במעשי המערער קשה ורעה ודורשת התייחסות עונשית ראויה - תוך קביעת נקודת המוצא לבחינת הענישה באיתור הערך החברתי המוגן - כפי שפירטנו לעיל וכפי שפורטו הדברים ברע"פ 4987/15 וברע"פ 8122/12 הנ"ל.

ביהמ"ש קמא שגה בנקודת המוצא לבחינת הענישה הראויה והדברים פורטו לעיל.

8. לאחר בחינת הדברים, המעשים, נסיבותיו של המערער, הודאתו המיידית בעבירה - ושאר נסיבות המפורטות בתסקיר שירות המבחן, דעתי הינה כי העונש הראוי הינו מאסר של 5 חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות.

9. ביהמ"ש קמא הטיל על המערער קנס של 3,000 ₪ או חלף מאסר של 100 ימים תמורתו. מקובלת עלי טענת ב"כ המערער כי תקופת חלף המאסר אינה מידתית ודורשת התערבותנו בעניין.

10. סוף דבר - ונוכח כל המפורט לעיל אציע לחברי למושב כי נקבל את הערעור, נבטל את גזר הדין נשוא הערעור ונטיל על המערער את העונשים הבאים:

א. מאסר של 5 חודשים שירוצה בעבודות שירות, בכפוף לחוות דעת הממונה על עבודות שירות.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי. התנאי הינו שלא יעבור עבירה מהעבירות בהן הורשע בתיק זה משך שלוש שנים מיום גזר הדין קמא (2.12.2015).

ג. קנס בסך 3,000 ₪ שיסולם ב- 6 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 15.5.2016.

אם לא יסולם הקנס - ירצה המערער עונש מאסר של 15 יום תחתיו.

יוסף אלון, שופט
נשיא- אב"ד

כב' השופט י. צלקובניק:

אני מסכים

יורם צלקובניק, שופט

כב' השופטת י. רז - לוי:

אני מסכימה.

יעל רז-לוי, שופטת

אשר על כן, אנו מקבלים את ערעור המערער כמפורט בפסק דינו של הנשיא י' אלון.

ניתן היום, י"בניסן תשע"ו. 20 21 אפריל 2016, בנוכחות הצדדים .

יעל רז לוי, שופטת

יורם צלקובניק,
שופט

יוסף אלון, שופט
נשיא אב"ד